

Sociale bouwsteen voor Maastricht Noordoost

‘Schatten van Maastricht’

Versie 0.7
20 november 2008

Dit rapport is opgesteld in opdracht van de
Gemeente Maastricht
door
Van Wijk Stadsadviseur

Sociale bouwsteen voor Maastricht Noordoost 'Schatten van Maastricht'

Maastricht: een stad met een kleurrijke schakering van mensen en functies in een heuvelachtig en prachtig landschap. Een stad waar mensen graag wonen, werken en verblijven. De schatten van de stad zijn niet alleen deze mensen, maar ook het cultureel erfgoed, de vele monumentale panden, de intieme pleinen en de krachtige bedrijven en instellingen die er gevestigd zijn.

In het stadsdeel Maastricht Noordoost, de buurten Limmel, Nazareth, Wyckerpoort en Wittevrouwenveld, zijn nieuwe schatten te ontdekken én bestaande schatten te koesteren. Dit plan laat zich lezen als een schatkaart voor de toekomst van deze vier buurten. Met behoud van de eigen identiteit zullen zij op de lange termijn, waar het gaat om het realiseren van goede en duurzame voorzieningen, twee wijken vormen.

De *mensen* die er wonen, werken en recreëren staan hierbij centraal. Hoe kunnen zij zich meer ontwikkelen door het benutten van nieuwe kansen, aanpakken van problemen en creëren van mogelijkheden?

Hoofdstuk 1 Inleiding

De sociale bouwsteen (“schatkaart”) is ontwikkeld en geschreven als vervolg op het WijkActiePlan voor Maastricht Noordoost (NO). Samen met het ruimtelijk masterplan vormt het de bouwsteen voor het WijkOntwikkelingsPlan (WOP) Limmel/Nazareth en het WOP Wittevrouwenveld/Wyckerpoort.

De sociale bouwsteen en het ruimtelijk masterplan zijn vanaf eind november 2008 onderwerp van consultatie. Dit loopt praktisch gelijk aan het consultatietraject voor de ondertunneling van de A2. Na de consultatie (en het bekend worden van het definitieve A2-plan) worden beide bouwstenen geïntegreerd tot de WOP's. Deze richten zich op de periode 2010-2020 en worden in november 2009 vastgesteld door de gemeenteraad.

In tegenstelling tot ruimtelijke plannen, laten sociale processen zich minder sturen. Ook is er sprake van een kortere doorlooptijd. Bij de uitvoering zijn veel verschillende partijen betrokken. De bewoners staan centraal en de plannen dienen aan te sluiten bij hun leefwereld. Dit plan is tot stand gekomen op basis van lokaal en nationaal beleid, gesprekken met betrokkenen, verschillende bijeenkomsten met buurtkaders, corporaties en gemeentelijke vertegenwoordigers. De inhoud zal vertaald en gevisualiseerd worden in een zestal toekomst-en/of streefbeelden. Hoe zien de wijken er in 2020 uit?

Daarnaast vormt het de basis voor de voortschrijdende uitvoeringsprogramma's met een looptijd van steeds twee jaar. Onder het motto ‘niet alleen denken, ook doen!’ is voor de eerste twee jaar (medio 2008 tot medio 2010) al een programma in uitvoering. Na vaststelling van de WOP's in november 2009 volgen de uitvoeringsprogramma's voor de periode na medio 2010.

Funcities sociale bouwsteen/schatkaart:

Dit plan heeft drie functies:

1. Het zorgt voor een gezamenlijke visie en geeft prioriteiten aan. Het draagt bij aan samenhang en focus bij de kernpartners;
2. Het is – samen met het ruimtelijk masterplan – onderwerp van consultatie, parallel aan het consultatietraject voor de ondertunneling van de A2;
3. Het wordt (na consultatie) samen met het ruimtelijk masterplan geïntegreerd tot het WOP Limmel/Nazareth en het WOP Wittevrouwenveld/Wyckerpoort voor de periode 2010-2020.

Betrokkenheid bewoners

De bewoners van de wijken zijn een belangrijke bron van informatie en inspiratie. In de kerngroep voor Maastricht NO zijn zij via de buurtplatforms betrokken bij het proces en de totstandkoming van beleidskeuzes. Ook in de bestaande klankbordgroep denken bewoners met de professionals mee. Om meer en ook andere groepen van bewoners te laten participeren, zullen de komende tijd op twee manieren hun ideeën, kennis en kunde worden gezocht:

1. *Focusgroepen:*
Gericht groepen kinderen (bijvoorbeeld ambassadeurs/kinderraad), tieners, jongeren, moeders en ouderen zoeken, om hen voor een langere tijd bij acties en uitvoering te betrekken;

2. Een gerichte '*aanbel-actie*'.
De '*Klavertjevier-actie*': in de vier buurten gaan we actief op zoek naar de talenten van mensen. Deze positieve krachten zullen leiden tot een betere benutting van het sociaal kapitaal (de bewoners). De talenten van de mensen bepalen mede de activiteiten en uitvoeringsprogramma's. De gemeente, corporaties en Stichting Trajekt (als uitvoerende welzijnsinstelling) stimuleren en faciliteren dit proces. Deze actie start naar verwachting op 5 januari 2009.

Hoofdstuk 2 Achtergronden en analyse

In dit hoofdstuk wordt een sterkte-zwakte analyse van het stadsdeel in kaart gebracht. Voor de analyse is gebruik gemaakt van het geaccordeerde WijkActiePlan voor Maastricht Noordoost. Als theoretische grondslag is rekening gehouden met het begrip sociale stijging zoals geïntroduceerd door de VROM-raad in haar advies ‘Stad en stijging’. Verder zijn interviews gehouden en is het plan enkele malen besproken in de kerngroep Limmel/Nazareth en de kerngroep Wittevrouwenveld/Wyckerpoort.

Het recentelijk verschenen rapport van Hospitality Consultants waarin de operationele visie staat beschreven met betrekking tot de maatschappelijke voorzieningen in Maastricht Noordoost, is eveneens meegenomen. Ook informatie uit de buurtanalyse van Trajekt en het rapport over de gezondheid in de veertig Krachtwijken van het RIVM is verwerkt. Op basis van deze bronnen is de hoofddoelstelling van de sociale bouwsteen in het volgende hoofdstuk verwoord.

Maastricht Noordoost, wat voor stadsdeel is dat? Inkleuring van de schatkaart

Kansen:

Een sterk positief punt van Maastricht Noordoost zijn de bewoners, de betrokken ondernemers en de hechte sociale structuur (in met name Wittevrouwenveld en Limmel) die in voldoende mate aanwezig is om weer te kunnen groeien.

Het bevolkingsaantal van Maastricht als geheel is aan het dalen door een natuurlijke bevolkingsafname en een vertrekoverschot. Toch blijven de arbeidsplaatsen en de vraag naar arbeid vooralsnog bijna stabiel. Dit is een gevolg van de economische ombouwoperatie van industrie naar dienstverlening. Hier liggen dus kansen voor de groep niet-werkende werkzoekenden en het matchen van vraag en aanbod¹.

In het stadsdeel Maastricht Noordoost zal een extra impuls gegeven worden onder meer via stages, leerwerkplaatsen en een actieve en individuele begeleiding van langdurig werkzoekenden. Ook de kansen die ontstaan als gevolg van nieuwe werkgelegenheid verdienen aandacht. Zo is onlangs een nieuw initiatief, de A2-school, door de gemeente gelanceerd, waarbij de inzet is om in tien jaar tijd 1500 mensen zonder werk uit Maastricht Noordoost, de stad en de regio klaar te stomen voor een vaste baan.

De directe omgeving kent veel ruimtelijke kwaliteiten: de Maas, het groen van de Landgoederenzone en het Geusseltpark en de Maastrichtse binnenstad. En ook prachtige gebouwen. Zo telt het stadsdeel vier monumentale kerken die nog in gebruik zijn bij de parochies: de Onze Lieve Vrouw van Lourdeskerk en Heilige Gulielmuskerk in Wittevrouwenveld, de Koepelkerk in Wyckerpoort en de Heilige Johannes de Doperkerk in Limmel. Voor de kerk van Nazareth bestaat het voornemen tot herontwikkeling, waarbij de toren mogelijk blijft staan.

Het centrumplan Wittevrouwenveld wordt met succes uitgevoerd. Hieraan ging de sloop van een gebied met een grote sociale problematiek vooraf (Electrobuurt). De resultaten van de (vervangende) nieuwbouw worden nu zichtbaar. Het Voltaplein is onlangs opgeleverd met nieuwe winkels en voorzieningen.

¹ Hierbij zijn de gevolgen van de huidige economische nulgroei en recessie in de Eurozone (nog) niet meegenomen.

De (in voorbereiding zijnde) ondertunneling van de A2 brengt veel positieve aspecten met zich mee. Zowel wat betreft een verbetering van de leefbaarheid, als de nieuwe werkgelegenheid die tijdens de ombouwoperatie ontstaat.

Medio november 2008 komen de drie betrokken partijen met hun oplossing naar buiten. Het betreft verschillende onderdelen: een verknoping van de A2/A79, een nieuwe ontsluitingsweg tussen de A2 en het bedrijventerrein Beatrixhaven, een versterking van de groen- en recreatievoorzieningen bij de Landgoederenzone, een tunnel tussen de knooppunten Geusselt en Europaplein, een nieuwe stadsboulevard en een nieuw hart voor Maastricht Oost.

Bedreigingen:

Er is sprake van ruimtelijke barrières. Vooral Limmel ligt ingesloten tussen industrie (Beatrixhaven, Glasfabrieken, Mosa, Trega), hoofdverkeerswegen en de Maas. Mosa Tegels heeft plannen om hier uit te breiden wat op zich weer een kans is voor de werkgelegenheid. De buurten Limmel en Nazareth zijn van elkaar gescheiden door een drukke spoorweg, een hoofdverkeersweg (Meerssenerweg) en ontsierende en ruimtevrugnende hoogspanningsleidingen.

Tussen Wittevrouwenveld en Wyckerpoort ligt de barrière van de A2. Het uitvoeren van de ondertunnelingswerkzaamheden hiervan vraagt veel tolerantie. Er zal een aantal jaren veel overlast zijn van (werk)verkeer, stof, leegstand en de bouwput zal aanzienlijk zijn. Op termijn moet dit leiden tot een verbinding van beide buurten en een nieuw hart.

In Maastricht is sprake van een dalend bevolkingsaantal, terwijl wordt verwacht dat het aantal huishoudens in de periode 2010-2020 (door verdunning) gelijk zal blijven.

De kwaliteit van de voorzieningen in Wittevrouwenveld en Wyckerpoort is – dankzij de komst van respectievelijk het vernieuwde Trefcentrum en de Letterdoes – verbeterd. Minder tevredenheid is er over de voorzieningen voor jongeren en het feit dat een deel van de schoolgaande jeugd (van het Sint Maartenscollege en de Letterdoes) de A2 moet oversteken. De Letterdoes in Wyckerpoort functioneert vooral als voorschoolse voorziening en school, maar (nog) niet als buurthuis.

De spreiding van ruimte voor sociale en culturele activiteiten is onevenwichtig: in Wyckerpoort is sprake van een tekort en in de andere buurten van een overschot. Het voorzieningenniveau in Limmel en Nazareth is gebrekkig. Er zijn nauwelijks winkels over en de kwaliteit van wijk- en welzijnsvoorzieningen laat te wensen over. De mogelijke ontwikkeling van de Holhoeslocatie biedt daarvoor kansen voor nieuwe en/of vervangende onderwijs- en welzijnsvoorzieningen en winkels. Er is daarnaast een sterke behoefte aan jeugd- en jongerenwerk.

In de hele wijk Maastricht Noordoost zijn niet of nauwelijks voorzieningen voor kinderen buitenschoolse opvang aanwezig. Met het oog op de nieuwe werkgelegenheid die ontstaat en daarnaast het toeleiden van niet-werkenden uit o.a. Maastricht Noordoost naar werk ligt hier een belangrijk aandachtspunt, een prachtige kans.

Er is sprake van een traditioneel woonmilieu in Noordoost. Het woningaanbod mist diversiteit. Er is sprake van een zeer hoge bebouwingsdichtheid en weinig open ruimtes in Wyckerpoort Noord en Wittevrouwenveld. Limmel, Nazareth en Wittevrouwenveld zijn van oudsher arbeidersbuurten. Het langgerekte Wyckerpoort kent drie subbuurten: noord, midden en zuid. Het noordelijk deel bestaat overwegend uit sociale huurwoningen. Het midden en zuiden daarentegen uit overwegend particuliere huur- en koopwoningen. In de naoorlogse periode zijn in Limmel, Nazareth, Wyckerpoort Noord en Wittevrouwenveld veel eentonige, goedkope huurwoningen gebouwd. Door het gebrek aan woningvariatie is de bevolking relatief eenzijdig samengesteld en zijn er weinig kansen op een wooncarrière; bewoners verlaten de buurt zodra zij het beter krijgen. Ook sluit de huidige woningvoorraad onvoldoende aan op de wensen van het toenemend aantal ouderen en zorgbehoevenden. In het centrum van Limmel veranderen steeds meer particuliere (gezins)woningen in studentenhuizen. Dit zet de sociale cohesie extra onder druk.

Vanuit de beoogde ingrepen in het woningaanbod en de daarmee gepaard gaande sociale ingrepen mag verwacht worden dat het woonmilieu enigszins verschuift in de richting van het (post)moderne. Grote veranderingen worden echter niet verwacht. Dit betekent dat het accent in de voorzieningenbehoefte vooral ligt op traditionele onderwijsvormen, voor- en vroegschoolse educatie, traditionele sporten, verenigingsleven en buurtwerk (bron; HC, oktober 2008).

Limmel/Nazareth, waar ongeveer eenderde van de bewoners van het stadsdeel woont, kent relatief veel bewoners met een lage opleiding en een laag inkomen. Relatief veel mensen zijn aangewezen op een uitkering. In alle buurten komt een naar verhouding grotere armoede voor dan het stedelijk gemiddelde. Daarnaast zijn in Limmel jongeren (o.a. studenten in de leeftijd van 20 tot 23 jaar) relatief oververtegenwoordigd, terwijl Nazareth naar verhouding juist veel ouderen (65 +) heeft. Van alle in Maastricht Noordoost wonende jeugdigen (0-23 jaar) kampt de helft met sociale- en/of ontwikkelingsproblemen, vaak verbonden met de thuissituatie. Ook is er sprake van vroegtijdig schoolverlaten, drugsgelateerde problemen, stijgende schulden en echtscheidingsproblemen, huiselijk geweld en afnemende tolerantie. Op het gebied van veiligheid (onveiligheidsgevoelens, bedreigingen, vermogensdelicten, drugsoverlast, verkeersveiligheid) scoren Wittevrouwenveld en Wyckerpoort Noord op alle fronten negatiever dan het stedelijk beeld. In het gehele stadsdeel zijn jeugdgroepen actief die overlast veroorzaken.

Het percentage niet-westerse minderheden in Maastricht Noordoost varieert van 6% tot 13% en ligt hoger dan het stedelijke gemiddelde. Ten opzichte van het gemiddelde in de andere Krachtwijken in Nederland is dat relatief laag, maar voor Maastrichtse begrippen naar verhouding hoog. Deze groep woont veelal bij elkaar in de straat zodat sprake is van een concentratie.

Voorgaande aspecten worden aan de hand van een dertigtal indicatoren periodiek gevolgd (in zogenaamde buurtprofielen). Qua totaalbeeld wijken de vier buurten in negatieve zin af van het stedelijk gemiddelde. De buurt Wittevrouwenveld heeft echter de *grootste vooruitgang* geboekt in de periode 2004-2006. Er wonen minder laagopgeleiden, minder mensen met een laag inkomen en er zijn meer koopwoningen. De bewoners oordelen positiever over de woonomgeving en de voorzieningen in de buurt. De andere buurten laten een verschillend beeld zien; op sommige punten een verbetering, op andere weer een verslechtering. Voor Wyckerpoort hebben zich weinig veranderingen voorgedaan, terwijl Limmel een negatieve trend laat zien op het gebied van veiligheid en de afgelopen twee jaar in toekomstverwachting achteruit is gegaan.

Gezondheid

Uit een onderzoek van het RIVM blijkt dat inwoners van de veertig Krachtwijken bijna 1,5 keer meer kans hebben op een minder goede gezondheid dan mensen uit de rest van Nederland. Onderzocht zijn de ervaren gezondheid, het hebben van aandoeningen of beperkingen en het wel of niet sporten. Hierbij is rekening gehouden met de vijf bevolkingskenmerken leeftijd, geslacht, opleiding, etniciteit en religie. Mogelijk zijn er ook andere factoren in de wijken, zoals sociale en fysieke omgevingskenmerken, die ongunstig zijn voor de gezondheid. Hierover doet het onderzoek verder geen uitspraken. Kijkend naar de Maastrichtse situatie valt op dat alleen Nazareth/Limmel onderzocht is. De betreffende buurten hebben een lage sociaal-economische status met een laag gezondheidsniveau. In de buurtpeiling week het gezondheidsbesef van de burgers af van het werkelijke gezondheidsniveau. Uit dit onderzoek blijkt dat dit nu wel degelijk overeenkomt. Sterker nog, in Nazareth en Limmel geef men aan dat men zelf de eigen gezondheid niet optimaal vindt.

Resultaten duo-gesprekken en interviews

In de maanden juli – november 2008 hebben interviews en gesprekken plaatsgevonden. Zowel met vertegenwoordigers van de gemeente als met betrokken partners (welzijnswerk, school, buurtbewoners², corporatie, ondernemers) is gesproken over de bedreigingen, kansen en uitdagingen voor de toekomst. In een aantal gevallen is bewust gekozen voor duo-gesprekken zodat in een korte tijd het beleid en de uitvoering hiervan ten aanzien van Maastricht Noordoost met elkaar geconfronteerd werden. Eventuele inconsistenties konden zo opgespoord worden.

In de gevoerde gesprekken kwamen de volgende punten naar voren:

- De belangrijkste manier om mensen zich te laten ontwikkelen (sociale stijging), nu en in de toekomst, is via onderwijs, scholing, vaardigheden en werk;
- Goede afstemming tussen belangrijke uitvoerende instanties en de gemeente is noodzakelijk;
- Een aantal geïnterviewden wil een sterkere sturing op rendement. Met andere woorden: het proces zakelijker benaderen met duidelijke afspraken over het maatschappelijke rendement en effect dat je wilt bereiken;
- De kracht en betrokkenheid die in de wijk aanwezig is, wordt als positief benoemd. Spoor dit op en laat mensen meedenken en meedoen.

² Gesprekken met bewoners en/of buurtkader zijn ingepland.

Hoofdstuk 3 Hoofddoelstelling sociale bouwsteen

Vanuit maatschappelijk én economisch oogpunt is meer aandacht voor ontwikkelmogelijkheden – sociale stijging – van bewoners van belang. Het accent komt steeds meer te liggen op het tegemoetkomen aan stijgingsaspiraties van bewoners en het wegnemen van belemmeringen. Zo wordt door stedelijke vernieuwing richting gegeven aan sociale en fysieke maatregelen, die de ambities van de bewoners serieus nemen (Stadsvisie 2030 Actualisatie 2008). Ook worden burgers door kadervorming actief betrokken en mondiger gemaakt.

De hoofddoelstelling voor de verdere uitwerking van het programma luidt als volgt:

‘In 2020 zal de kwaliteit van leven in het stadsdeel Maastricht Noordoost zijn toegenomen. De kansen voor bewoners om zich te ontwikkelen zijn gestegen. De toekomstige wijk Wittevrouwenveld/Wyckerpoort is een gevarieerde en levendige wijk met een stedelijk karakter. Delen van Limmel en Nazareth krijgen aantrekkelijke groenvoorzieningen aan de rand van de wijk. Het zuidelijk deel van Nazareth verandert in een woonmilieu met een meer stedelijke uitstraling waar volop ruimte voor woon-werk-locaties is.’

De sociale bouwsteen legt een basis voor huidige én toekomstige bewoners om prettig te wonen, leven en werken in hun huis, straat en wijk. Bovengenoemde hoofddoelstelling wordt vertaald en gevisualiseerd in zes streefbeelden voor de toekomst van het stadsdeel. In het volgende hoofdstuk wordt hier nader op ingegaan.

Hoofdstuk 4 Streefbeelden voor de toekomst

In dit hoofdstuk worden de toekomstbeelden van de mensen in het stadsdeel geschetst. Waar willen wij samen staan in het jaar 2020, welke koers zetten wij uit? Om sturing op het proces te hebben, is het noodzakelijk om de doelen voor de middellange en lange termijn vast te leggen. De thema's uit het WijkActiePlan voor Maastricht Noordoost zijn hierbij leidend geweest. We hebben ervoor gekozen om een extra thema Gezondheid op te nemen en hier een afzonderlijk streefbeeld van te maken. Elke streefbeeld wordt uitgewerkt in een aantal doelstellingen. Deze leiden uiteindelijk tot concrete acties en het uitvoeringsprogramma.

Jeugd, onderwijs en opvoedingsondersteuning

Streefbeeld toekomst:

‘Maastricht Noordoost biedt kansen voor jong talent. Het stadsdeel is een stimulerende, inspirerende en educatieve omgeving voor kinderen en ouders, met goede voorzieningen, en “positief opvoeden” als motto. Ouders en kinderen krijgen opvoedingsondersteuning indien noodzakelijk of gewenst. Alle (niet-leerplichtige) jeugdigen hebben via een (start)kwalificatie een betaalde baan of worden hiernaar begeleid.’

Doelstellingen:

- Stabiliseren van de deelname aan voorschoolse voorzieningen (PSZ en VVE);
 - Terugdringen van het schoolverzuim en het vroegtijdig schoolverlaten;
 - Stabiliseren van het aantal kinderen uit Maastricht Noordoost dat in Maastricht Noordoost naar een basisschool gaat;
 - Bevorderen van het aantal jeugdigen in het stadsdeel met een baan of een leerwerkplek;
 - Bevorderen van het aantal kinderen dat deelneemt aan de Wie-kent school;
 - Bevorderen van de creatieve competenties en cultuurparticipatie van jongeren;
 - Bevorderen van opvoedingsgedrag van ouders dat voorkomt dat bij kinderen emotionele, gedrags- en/of gezondheidsproblemen (kunnen) ontstaan.
-

Werk & werkgelegenheid

Streefbeeld toekomst:

‘Maastricht Noordoost vormt het centrum voor industriële vernieuwing, vooral in de Beatrixhaven. In het stadsdeel zijn nieuwe arbeidsplaatsen en creatieve bedrijvigheid gevestigd. Er is sprake van duurzame werkgelegenheid en iedereen die daartoe in staat is, werkt of wordt begeleid naar (vrijwilligers)werk.’

Doelstellingen:

- Daling van de werkloosheid in Maastricht Noordoost naar het stedelijk gemiddelde;
- Het behouden en verder versterken van het ondernemersklimaat;
- Het uitbouwen van bestaande en het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid, wat een bijdrage zal leveren aan de stedelijke opdracht een toename van het aantal arbeidsplaatsen met 4000 voor heel Maastricht te realiseren;

- Het creëren van 700 tijdelijke en 300 structurele arbeidsplaatsen door optimaal gebruik te maken van de ombouwoperatie van de A2;
- Het realiseren van minimaal 150 leerwerkbanen in de komende vijf jaar;
- Ondersteuning en begeleiding voor starters; er ontstaan minimaal 50 nieuwe bedrijven;
- Het stimuleren en begeleiden van mensen naar actieve deelname in de samenleving (bijvoorbeeld vrijwilligerswerk), onder andere via de Mens Ontwikkel Structuur (MOS-project);
- Het aanbieden van flexibele kinderopvang en Buitenschoolse Opvang voor werkende ouders.

Veiligheid

Streefbeeld toekomst:

‘Bescherming en geborgenheid naast vrijheid. In 2020 is Maastricht Noordoost een veilige, schone en prettige woon- en werkwijk. Jong en oud voelt zich veilig in huis, op straat, op school en in de wijk. Er is sprake van een minimale criminaliteit. Drugsgelateerde overlast is tot een acceptabel niveau gereduceerd. De bewoners hebben vertrouwen in de overheid en elkaar en kunnen de hierbij behorende rol en verantwoordelijkheid dragen.’

Doelstellingen:

- De kans om slachtoffer te worden van een misdrijf in heel Maastricht is verminderd van 15% naar 13% in 2010;
- Het aantal overlastgevende (jeugd)groepen is gereduceerd;
- Het project ‘veilige buurt’ continueren. Dit project streeft vier doelen na:
 - bewoners versterken hun weerbaarheid en zelfredzaamheid;
 - buurtbewoners herwinnen het vertrouwen in de lokale overheid;
 - het gevoel van sociale onveiligheid bij buurtbewoners neemt af;
 - de onderlinge sociale binding tussen buurtbewoners neemt toe;
- Tijdens de langjarige (ver)bouwperiode is er extra aandacht en worden tijdelijke maatregelen getroffen voor de leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid van de buurten.

Integratie/participatie

Streefbeeld toekomst:

‘Gelijk doch verschillend. De wijk biedt voldoende kansen om te participeren op allerlei vlak waardoor sociale stijging op het gebied van wonen, werken, vrije tijd en gezondheid mogelijk is. De samenstelling van de wijk is gemengd. Mensen voelen zich thuis en zijn bereid zich voor de buurt in te zetten. Er is een bloeiend verenigingsleven en veel mensen uit de wijk zetten zich in voor die verenigingen. Oude en nieuwe bewoners leven plezierig met elkaar.’

Doelstellingen:

- Bevorderen van de maatschappelijke participatie in Maastricht Noordoost:
 - op korte termijn verbreden en versnellen door onder meer Actie Klavertjevier;
 - toename van het aantal mensen dat lid van een (sport)vereniging is of activiteiten in de buurt of het stadsdeel organiseren;
 - toename van het aantal mensen dat kaderfuncties vervult;
 - versterken van de eigen kracht van bewoners en bewonersgroepen;
 - Rekening houden met verschillende identiteiten in de wijken en van daaruit gezamenlijk op zoek gaan naar een gedeelde identiteit voor toekomstige generaties;
 - Meer inzicht verkrijgen in de ontwikkeling van mensen op de vier gebieden van sociale stijging (de stijgingsladders); eind 2009 is er een nulmeting voor Maastricht Noordoost;
 - Bevorderen van een grotere cultuurparticipatie in Maastricht Noordoost.
-

Lichamelijke en geestelijke gezondheid

Streefbeeld toekomst:

‘Het merendeel van de inwoners van het stadsdeel voelt zich lichamelijk en geestelijk gezond. Ze nemen zo veel mogelijk verantwoordelijkheid voor hun eigen gedrag. De hulpverlening is toegankelijk en laagdrempelig. Een groot deel van de bewoners sport en beweegt actief, er zijn nieuwe recreatieve voorzieningen in de wijk.’

Doelstellingen:

- Voorkomen en verminderen van drugs- en overmatig alcoholgebruik;
 - Voorkomen en verminderen van overgewicht bij (jonge) kinderen door beïnvloeding van voedingspatronen en stimuleren van sport en beweging;
 - Voorkomen en verminderen van diabetes, door beïnvloeding van voedingspatronen en stimuleren van sport en beweging;
 - Voorkomen en verminderen van depressies door stimulering van participatie en bevorderen van community-gevoel in de wijk;
 - Begeleiden van alle bestaande en nieuwe multi-problem-huishoudens via de persoonsgerichte aanpak;
 - Stimuleren van community-zin en participatie door periodieke ‘Stadsoverleggen’ op stadsdeelniveau tussen (betrokken) bewoners, gemeente en maatschappelijke instellingen.
-

Wonen

Streefbeeld toekomst:

‘Het stadsdeel bestaat uit een aantrekkelijk groen stadsrandmilieu enerzijds en een gevarieerde en levendige wijk met een meer stedelijk karakter anderzijds. Ter bevordering van het woonmilieu is de dichtheid van de bebouwing verminderd en zijn creatieve oplossingen bedacht voor parkeerproblemen. Er zijn voldoende voorzieningen aanwezig, waardoor de sociale binding in de buurten wordt versterkt. Initiatieven die de sociale samenhang bevorderen worden gestimuleerd. Dit gaat samen met een adequate dienstverlening en zorg op maat. Meedoen en maatschappelijke ondersteuning waar

nodig! Nieuwe verbindingen zijn gelegd en oude barrières opgeheven. Het leefklimaat en de luchtkwaliteit is aanzienlijk verbeterd. Het imago is positief: veel gezinnen en starters willen in Maastricht Noordoost wonen.'

Doelstellingen:

- In 2020 is de verhouding huur en koop voor alle circa 7000 woningen in dit stadsdeel 60-40%;
 - De bestaande woningvoorraad wordt aangepakt, wat de komende tien jaar leidt tot 20% minder energieverbruik bij duizend woningen;
 - Verbeteren van de structuur van de buurt Wyckerpoort;
 - Behoud van karaktervolle bebouwing;
 - Nieuwe en bestaande groenstructuren met elkaar verbinden;
 - Extra groen ter versterking van het karakter van Wittevrouwenveld;
 - Betere verknoping met de binnenstad. Hierdoor ontstaan betere fiets- en wandelroutes.
 - Het tegengaan van sluipverkeer
-

Het ontstaan van de schatkist

Via de focusgroepen en de Actie Klavertjevier zullen de streefbeelden gezamenlijk getoetst, verfijnd en nog meer vertaald worden naar de leefwereld van de bewoners. Beleidsmatig wordt de richting door bewoners en professionals samen bepaald en vastgehouden. Voor de uitvoering van de sociale bouwsteen via de voortschrijdende tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma's zijn de talenten en positieve kracht van de bewoners maatgevend. Werken vanuit hun perspectief doorbreekt de verkokering en stimuleert een vraaggerichte houding.

De gemeente, corporaties en Stichting Trajekt (als uitvoerende welzijnsinstelling) geven sturing aan dit proces. Onder andere door het beschikbaar stellen van budgetten, een actieve begeleiding en een laagdrempelige communicatie. Dit leidt tot enthousiasme en positieve energie bij de bewoners en het verenigen en het creëren van draagvlak voor de toekomst. Samen de richting bepalen en vasthouden, en samen de uitvoering ter hand nemen!

Op zoek naar de schat

Uiteindelijk kunnen wij – bewoners, corporaties, Trajekt en gemeente – gezamenlijk een schatkaart maken, een schatkist gaan vullen, de schatgravers aangeven, verborgen bronnen aanboren, etcetera, etcetera. De kinderen kunnen een schat gaan zoeken, een eigen schatkist maken. Ook het verleden van de buurten kan een rol hierin spelen.